

BANK SPÓŁDZIELCZY W BIECZU
38-340 BIECZ, UL. RYNEK 15

INFORMACJE PODLEGAJĄCE UJAWNIENIU
BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W BIECZU
WEDŁUG STANU NA 31 GRUDNIA 2017 R.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Bieczu przedkłada niniejszą informację, zgodnie z przyjętymi w Banku Zasadami Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych oraz wymogami nadzorczymi.

I. Informacje ogólne.

1. Bank Spółdzielczy w Bieczu został utworzony na podstawie Zarządzenia Ministra Skarbu z dnia 04.01.1950 r. (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 3, poz. 25 z dnia 13.02.1950 r.).

Pierwotnie działał pod nazwą Bank Spółdzielczy z ograniczoną odpowiedzialnością w Bieczu. W 1995 roku uchwałami Zebrań Przedstawicieli nastąpiło połączenie z Bankiem Spółdzielczym w Dębowcu i Jaśle, a w 2002 roku z Bankiem Spółdzielczym w Tarnowcu.

2. Na koniec 2017 roku w strukturze Banku funkcjonowało 27 jednostek i komórek organizacyjnych:

- jednostka macierzysta, będącą siedzibą Zarządu,
- 4 jednostki będące oddziałami Banku,
- 22 filie podległe jednostkom organizacyjnym.

Bank wpisany jest do rejestru handlowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieścia XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000124228 nadanym w dniu 24.07.2002 r. Bankowi nadano w dniu 25.06.1991 r. numer REGON 000506596 oraz w dniu 16.06.1993 r. numer identyfikacji podatkowej NIP 685 000 71 50.

3. Uprawnienia do wykonywania czynności bankowych zostały potwierdzone przez Urząd Nadzoru Finansowego, pismem z dnia 09.01.2009 r. znak DBS/III/71-05/9/4/09.

4. Bank działa na terenie województwa małopolskiego oraz powiatów jasielskiego, brzozowskiego, dębickiego, krośnieńskiego, ropczycko-sędziszowskiego, rzeszowskiego, sanockiego, strzyżowskiego, oraz miast na prawach powiatu – Krosno i Rzeszów.

5. W strukturze Banku nie występują jednostki zależne bądź inne powodujące pomniejszenia funduszy własnych.

6. Bank jest zrzeszony w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. zwanym dalej Bankiem Zrzeszającym.

7. Od 30 sierpnia 2016 r. Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, w rozumieniu art. 22b ust.1 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

8. Zakres działalności Banku opisany jest w Statucie Banku Spółdzielczego w Bieczu.

II. Podstawa prawna sporządzenia polityki informacyjnej.

1. Niniejszy dokument zawiera informacje o charakterze jakościowym i ilościowym, dotyczące profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji według stanu na 31 grudnia 2017 r.
2. Niniejsza informacja została sporządzona zgodnie z wymogami określonymi w:
  - 1) Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, zwanego dalej Rozporządzeniem CRR, z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (część ósma),
  - 2) Ustawie Prawo Bankowe (Dz.U. z 2017 r. poz.1876 z późn.zm.),
  - 3) Zasadach Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, wydanych uchwałą nr 218/2014 Komisji Nadzoru Finansowego,
  - 4) Rekomendacjach wydanych przez KNF.
3. Niniejszą informację sporządzono na podstawie obowiązujących procedur wewnętrznych tj. „Polityki informacyjnej Banku Spółdzielczego w Bieczu dotyczącej adekwatności kapitałowej” wprowadzonej uchwałą Zarządu Banku z dnia 29.04.2015 r. Nr 24/Z/2015, zatwierdzonej Uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 25.06.2015 r. Nr 9/RN/2015. oraz Instrukcja sporządzania informacji dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu w Banku Spółdzielczym w Bieczu.
4. Bank w zakresie ujawnionych informacji pomija informacje uznane za:
  - 1) nieistotne – informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję odbiorcy opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych
  - 2) zastrzeżone lub poufne – jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną na rynku w rozumieniu przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów, lub jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych a także danych objętych ochroną ze względu na tajemnicę bankową.
5. Informacje ujęte w niniejszym dokumencie prezentowane są za okres od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r. włącznie.
6. Bank stosuje Polskie Standardy Rachunkowości.

III. Zasady zarządzania ryzykiem w Banku.

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze „Strategią zarządzania ryzykami” przyjętą przez Zarząd Banku i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą. Strategia określa mechanizmy i sposoby zarządzania ryzykiem bankowym w Banku, a w szczególności:

- 1) istotę i cel zarządzania ryzykiem,
- 2) rolę organów statutowych i pracowników w procesie zarządzania ryzykiem,
- 3) zasady zarządzania ryzykiem,
- 4) zadania istotne w zarządzaniu ryzykiem, które opisano w załącznikach do niniejszego dokumentu.
- 5) zasady kontroli wewnętrznej wykonanych w Banku.

2. Bank prowadzi działalność na rzecz osób i podmiotów z statutowego terenu działania, zarządzając ryzykiem przez utrzymanie jego poziomu w ramach zatwierdzonej tolerancji, której celem jest ochrona kapitałów i depozytów klientów oraz dalszy efektywny rozwój Banku.

3. Bank identyfikuje następujące rodzaje ryzyka:

- 1) kredytowe,
- 2) operacyjne,
- 3) kapitałowe, w tym nadmiernej dźwigni finansowej,
- 4) stopy procentowej,
- 5) płynności,
- 6) braku zgodności.
- 7) rezydualne,
- 8) koncentracji,
- 9) wyniku finansowego,
- 10) walutowe,
- 11) strategiczne,
- 12) modeli,
- 13) cyklu gospodarczego,
- 14) utraty reputacji,
- 15) prawne;

Z uwagi na rzeczywisty i/lub potencjalny wpływ na wynik finansowy i kapitały (fundusze) za szczególnie ważne w działalności Banku uznawane są ryzyka wymienione w pkt.1 -10.

Działania Banku podejmowane w odniesieniu do zidentyfikowanych rodzajów ryzyka obejmują w szczególności:

- 1) **akceptację ryzyka** – polegającą na określeniu akceptowalnego poziomu ryzyka oraz opracowaniu awaryjnych planów działania na wypadek przekroczenia tego poziomu;
- 2) **redukcję ryzyka** – polegającą na łagodzeniu wpływu czynników ryzyka lub skutków jego materializacji np. poprzez dywersyfikację ekspozycji na ryzyko, ustalenie limitów, wykorzystywanie zabezpieczeń;
- 3) **unikanie ryzyka** – polegające na rezygnacji z działalności generującej ryzyko lub wyeliminowaniu prawdopodobieństwa wystąpienia czynnika ryzyka, w tym poprzez ustalenie zerowej tolerancji na ryzyko.

4. W procesie zarządzania ryzykiem wyróżnia się następujące etapy:

- 1) gromadzenie informacji,
- 2) identyfikację i ocenę ryzyka,
- 3) limitowanie ryzyka,
- 4) pomiar i monitorowanie ryzyka,
- 5) raportowanie,

6) zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze).

5. Bank stosuje proporcjonalnie do złożoności i charakteru działalności następujące instrumenty zarządzania ryzykiem:

- 1) strategiczne limity tolerancji na ryzyko;
- 2) limity i wartości progowe;
- 3) poziomy preferowane lub oczekiwane w systemie zarządzania przez cel;
- 4) limity wskaźników określonych w uchwałach i rekomendacjach nadzorczych;
- 5) zabezpieczenia;
- 6) plany awaryjne;
- 7) zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych.

6. Raportowanie ryzyka obejmuje cykliczne informowanie kierownictwa, a w szczególności Zarządu i Rady Nadzorczej. Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością adekwatną do istotności danego rodzaju ryzyka i obejmuje badanie odchyleń poziomu ryzyka od prognoz lub założonych punktów odniesień.

7. W procesie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza,
- 2) Zarząd, w ramach wewnętrznego podziału kompetencji,
- 3) Prezes Zarządu nadzorujący zarządzanie istotnymi rodzajami ryzyka,
- 4) Dyrektorzy jednostek podstawowych, pełniący w szczególności funkcję Doradców Zarządu w procesie zarządzania ryzykiem,
- 5) Zespoły/komórki identyfikujące i raportujące ryzyko,
- 6) Komórka do spraw zgodności,
- 7) Komitet kredytowy,
- 8) Komórka kontroli wewnętrznej,
- 9) Główny księgowy Banku i kontrolerzy finansowi,
- 10) Pracownicy Banku.

Do podstawowych zadań poszczególnych uczestników w zakresie zarządzania ryzykiem należy:

1. **Rada Nadzorcza**, dokonująca okresowych ocen realizacji przyjętych strategii/polityk w szczególności do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka, m.in. w oparciu o dostarczone przez Zarząd syntetyczne informacje na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza w ramach nadzoru systemu zarządzania ryzykiem, ocenia jego adekwatność i skuteczność, zatwierdzając polityki/strategie działania w tym zakresie oraz plany/harmonogramy ograniczające poziom ryzyka, dostosowane do jego profilu.

2. **Zarząd Banku**, odpowiadający za opracowanie i wdrożenie strategii/polityk i procedur zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, stanowiących o funkcjonowaniu systemu zarządzania ryzykiem oraz jeśli to konieczne weryfikację tego systemu. Ogólne zasady podziału kompetencji w zakresie zarządzania określa ustawa Prawo bankowe. Do obowiązków Zarządu należy okresowa weryfikacja wdrożonych strategii/polityk i procedur w nadzorowanych lub zarządzanych obszarach zgodnie z podziałem

kompetencji.

3. **Prezes Zarządu** nadzorujący zarządzanie istotnymi rodzajami ryzyka oraz odpowiedzialny za dostarczanie Radzie Nadzorczej i Zarządowi raportów w tym zakresie a także zarządzający obszarami stwarzającymi ryzyko istotne w działalności Banku.

4. **Dyrektorzy** nadzorujący/zarządzający określonymi rodzajami ryzyka zgodnie z przydziałem kompetencji.

5. **Komórki nadzorujące ryzyko**, odpowiadają za identyfikację, monitorowanie i raportowanie o realizacji celów i zadań, w tym strategicznych a także o pozycji Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego, na podstawie pomiaru przetworzonych informacji dotyczących podejmowanego ryzyka oraz projektują/ opracowują regulacje wewnętrzne w zakresie zarządzania ryzykiem, w tym dotyczące szacowania kapitału wewnętrznego.

6. **Komórka ds. zgodności**, opracowuje regulacje w zakresie zarządzania ryzykiem zgodności, oceniające stopień/zakres tego ryzyka w Banku, sporządzająca raporty w tym zakresie do Zarządu i Rady Nadzorczej.

7. **Komitet Kredytowy opiniuje przyszłe transakcje i zdarzenia kredytowe.**

8. **Komórka kontroli wewnętrznej** w szczególności badająca przestrzeganie mechanizmów kontrolnych w ramach realizowanych funkcji kontroli wewnętrznej, zobowiązana do dostarczania obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania ryzykiem i systemem kontroli wewnętrznej.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów funkcja zarządzania zgodnością może być łączona z innymi funkcjami wykonywanymi w Banku.

9. **Główny księgowy Banku i kontrolerzy finansowi**, odpowiedzialni za rzetelność sprawozdawczości obowiązkowej i zarządczej, prawidłowość ewidencjonowania transakcji w systemie na podstawie dowodów własnych i obcych.

10. **Pracownicy Banku** zobowiązani są do przestrzegania mechanizmów kontrolnych i kontroli ryzyka Banku w tzw. pionowej linii obrony w procesie zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej występującym i identyfikowanym na poziomie operacyjnym.

7. W zakresie art.435 ust.2 Rozporządzenia Bank informuje, że:

1) Jeden Członek Rady Nadzorczej pełni dwie funkcje dyrektorskie, pozostali po jednym stanowisku dyrektorskim.

Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć stanowisko zajmowane w organie Banku lub organach innych podmiotów.

2) Członkowie Zarządu Banku pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim.

3) Członków Zarządu powołuje Rada Nadzorcza, działając zgodnie ze Statutem Banku, biorąc pod uwagę wyniki oceny kwalifikacji, doświadczenie i reputację kandydata oraz dokonuje ich oceny. Członków Rady Nadzorczej powołuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie ze Statutem Banku, oraz dokonuje ich oceny następczej.

4) Bank, z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru Członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

5) Bank, z uwagi na skalę działania nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka.

6) Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest uregulowany w „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w banku Spółdzielczym w Bieczu”

8. Członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku podlegali ocenie ze strony Zebrania Przedstawicieli. Wszyscy otrzymali absolutorium.

IV. Zakres konsolidacji ostrożnościowej

Bank nie posiadał podmiotów zależnych, w związku z powyższym nie dokonywał konsolidacji do celów rachunkowych i regulacji ostrożnościowych.

V. Fundusze własne Banku

1. Według zasad pakietu CRD IV/CRR adekwatność kapitałową w 2017 r. Bank analizował w oparciu o:

- 1) współczynnik kapitału podstawowego Tier I,
- 2) łączny współczynnik kapitałowy.
- 3) wskaźnik dźwigni finansowej.

2. Fundusze własne Banku stanowiły sumę:

- 1) kapitału podstawowego Tier I,

3. Poziom funduszy własnych Banku spełniał wymogi kapitałowe określone w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) oraz art. 128 ust.1 ustawy Prawo bankowe.

4. Bank nie posiada instrumentów kapitałowych ujmowanych w kapitale podstawowym tier I oraz kapitale Tier II emitowanych przez Bank.

5. Informacje na temat funduszy własnych Banku zawiera poniższa tabela:

Wyciąg		w tys. zł
Kapitał podstawowy Tier I: Instrumenty i kapitały rezerwowe		Kwota w dniu ujawnienia Tys.zł/%
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	33 940
4	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art.484 ust.3, i powiązane ażło emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	993
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	34 933
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego (kwota ujemna)	-145

29	Kapitał podstawowy Tier I	34 788
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I=kapitał podstawowy Tier I+kapitał dodatkowy tier I)	34 788
59	Łączny kapitał (łączny kapitał=kapitał Tier I+ kapitał Tier II)	34 788
60	Aktywa ważone ryzykiem RAZEM	221 563
	Współczynniki i bufory kapitałowe	
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,70
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,70
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,70
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art.92 ust.1 lit.a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym (bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym) wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	1,25
65	W tym wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	2 770
	Instrumenty kapitałowe będące przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania (mających zastosowanie wyłącznie od dn.1 stycznia 2013 r. do 1 stycznia 2022 r.)	
80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	993
81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	1 394

VI. Wymogi kapitałowe

1. Proces obliczania i szacowania kapitału wewnętrznego stanowi istotny składnik systemu zarządzania Bankiem.

Proces szacowania kapitału jest ściśle powiązany z zarządzaniem ryzykiem realizowanym w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez organy statutowe wewnętrzne strategie/polityki i procedury dotyczące identyfikacji, pomiaru, raportowania, monitorowania i kontroli poszczególnych ryzyk. Wymienione w tych dokumentach zasady postępowania składają się na wewnętrzny system zarządzania ryzykiem, do którego przestrzegania zobowiązani są wszyscy uczestnicy procesu ICAAP.

2. W ramach procesu oceny adekwatności kapitałowej Bank szacuje, czy posiadany kapitał jest odpowiedni do poziomu i profilu ryzyka jakie podejmuje, uwzględniając wielkość i rozproszenie aktywów, a także efektywność i rentowność zarządzania nimi w aspekcie struktury posiadanych kapitałów. Głównym celem procesu szacowania kapitału wewnętrznego jest ustalenie, czy kapitał zapewnia pokrycie wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, z uwzględnieniem przewidywanego poziomu ryzyka.

3. Proces szacowania kapitału wewnętrznego obejmuje w szczególności:

- 1) pisemne kryteria uznawania poszczególnych rodzajów ryzyka za istotne,
- 2) pisemne zasady polityki oraz procedury identyfikowania, pomiaru i raportowania ryzyka w działalności Banku,
- 3) proces ustalania (alokacji) kapitału w zależności od poziomu ryzyka w Banku,
- 4) system kontroli wewnętrznej w obszarze szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego,

5) proces ustalania celów kapitałowych w zakresie adekwatności kapitałowej (docelowy poziom kapitału).

4. W ramach ustalania wartości kapitału wewnętrznego oraz bieżące utrzymywanie jego wielkości, Bank jest zobowiązany do:

- 1) zidentyfikowania wszystkich rodzajów ryzyka związanego z jego działalnością,
- 2) ujęcia istotnych rodzajów ryzyka w procesie szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania ryzykiem oraz funkcjonującym systemie kontroli wewnętrznej,
- 3) oszacowania wartości kapitału adekwatnie do profilu i złożoności ryzyka.
- 4) oceny bieżących potrzeb w zakresie zwiększenia sumy kapitału,

5. Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem oraz wymogów kapitałowych tj. 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art.112, obliczane zgodnie z zapisami Rozporządzenia CRR, prezentuje poniższa tabela

W tys. zł

LP	Wyszczególnienie	Kwota Ekspozycji ważonej ryzykiem z uwzględnieniem 0.7619 *	Kwota wymogu
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	2 985	239
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	21 672	1 734
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	1 660	133
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	13 982	1 119
6	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	55 824	4 466
7	Ekspozycje detaliczne	98 015	6 034
8	Ekspozycje , których dotyczy niewykonanie zobowiązania	4 478	358
9	Ekspozycje wobec instytucji	994	80
10	Ekspozycje kapitałowe		
11	Inne pozycje	6 039	483
	RAZEM	185 965	14 877

* współczynnik wsparcia dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw.

7. Bank nie prowadzi działalności handlowej co oznacza, że wylicza wymogi kapitałowe tylko dla portfela bankowego.

8. Wymogi kapitałowe na poszczególne ryzyka:

W tys.zł

Lp.	Rodzaje ryzyka	Wymóg z tytułu funduszy własnych	
		regulacyjny	Wewnętrzny
1	kredytowe	14 877	14 877
2	operacyjne	2 848	2 848
3	walutowe	0	0
4	Stóp procentowych		76
5	Płynności		0
6	Wyniku finansowego		0
7	Kapitału		0
8	Stopy zwrotu z kapitału		0
9	Stopa zwrotu z aktywów		47
10	Marży odsetkowej		0
11	Pozostałe		0
	-cyklu gospod.		0
	-strategiczne		0
	-utruty reputacji		0
	- ochrony ekspozycji kredyt.		0
12	razem	17 725	17 848

9. Rada i Zarząd Banku oceniały ryzyko generowane przez Bank na podstawie raportów opracowanych przez niezależne od jednostek biznesowych zespoły sprawozdawczości, zarządzania ryzykami i analiz.

VII. Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta

Na dzień 31 grudnia 2017 r. Bank nie posiadał ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta.

VIII. Bufory kapitałowe

Bufory kapitałowe oznaczają fundusze własne, do których utrzymywania zobowiązany jest Bank, w tym:

- 1) **bufor zabezpieczający**, z kapitału podstawowego Tier I na poziomie do 1,25 % łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko.

Na dzień 31.12.2017 r. kwota bufora zabezpieczającego wynosiła 2 770 tys.zł.

IX. Wskaźnik globalnego znaczenia systemowego

Na dzień 31.12.2017 r. Bank nie należał do banków systemowo ważnych.

X. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego

1. Należności przeterminowane – należności wymagalne, które nie zostały spłacone w terminie spłaty ustalonym w umowie kredytowej lub na skutek wypowiedzenia umowy w całości lub części przez Bank.

2. Należności zagrożone zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, to ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do kategorii podwyższonego ryzyka: poniżej standardu, wątpliwe i stracone.

3. Bank klasyfikuje ekspozycje kredytowe do odpowiednich kategorii ryzyka zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.z dnia 8 grudnia 2015 r., poz.2066 z późniejszymi zmianami) oraz Rozporządzenia z dnia 12.10.2017 zmieniającego rozporządzenie w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, stosując kryteria:

- terminowości spłat kapitału lub odsetek

- sytuacji finansowo-ekonomicznej mierzonej wskaźnikami ilościowo-jakościowymi.

4. Identyfikacja ryzyka kredytowego w trakcie trwania umowy dokonywana jest poprzez monitorowanie:

- stanu kredytów i przebiegu spłat należności z tego tytułu,

- sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy oraz jakości przyjętych zabezpieczeń,

- akt kredytowych pod względem ich aktualności i kompletności.

5. Rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące należności, związane z ekspozycjami kredytowymi stanowiącymi należności z tytułu kredytów i pożyczek detalicznych zakwalifikowanych do kategorii „normalne” Bank tworzył w wysokości co najmniej 1,5% podstawy tworzenia rezerw celowych.

6. Na ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do kategorii „pod obserwacją” oraz grupy „zagrożonych” Bank tworzył na podstawie indywidualnej oceny ryzyka rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące w wysokości min. określonej w Rozporządzeniu:

1) 1,5 % podstawy tworzenia rezerw- w przypadku kategorii „pod obserwacją”

2) 20 % podstawy tworzenia rezerw – w przypadku kategorii „poniżej standardu”

3) 50 % podstawy tworzenia rezerw – w przypadku kategorii „wątpliwe”

4) 100% podstawy tworzenia rezerw – w przypadku kategorii „stracone”

7. Aktualizacja rezerw dokonywana jest w oparciu o raporty z przeglądu :

- wg kryterium terminowości spłat kapitału i odsetek – na koniec każdego miesiąca

- wg kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej – na koniec każdego kwartału.

Raporty z przeglądu stanowiły podstawę do podjęcia decyzji do utworzenia lub braku podstaw do tworzenia rezerw i odpisów aktualizujących, ich zwiększeniu lub zmniejszeniu.

8. Informacja o stanie i zmianach rezerw celowych.

Wyszczególnienie	Rezerwy celowe wg kategorii ekspozycji kredytowych				Razem
	Normalne i pod obserwacją	Poniżej standardu	wątpliwe	stracone	
Stan na początek okresu	632	44	40	2 814	3 530
Utworzenie rezerw	438	357	679	896	2 370
Rozwiązanie rezerw	453	131	20	201	805
Wykorzystanie W tym:	-26	4	6	-15	-31
-spisanie kred.w ciężar rezerw celowych				32	32
- przeniesienie do ewid.pozabilansowej					
Stan na koniec okresu	591	274	705	3 494	5 064

9. W celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego w Banku obowiązywała następująca regulacja „Regulamin tworzenia rezerw na ryzyka związane z działalnością banku”.

10 . Jakość ekspozycji kredytowych według branż (wg wartości netto) przedstawia poniższa tabela:

Sektor gospodarki:	zaangażowanie (bilansowe i pozabilansowe) na 31.12.2016 r.:	udział w obligu kredytowym i pozabilansie na 31.12.2016 r.:	zaangażowanie (bilansowe i pozabilansowe) na 31.12.2017 r.:	udział w obligu kredytowym i pozabilansie na 31.12.2017 r.:
1	2	3	4	5
ADMINISTRACJA PUBLICZNA	92 414	29,37	106 657	32,07
BUDOWNICTWO	20 025	6,36	26 258	7,90
DOSTAWA WODY	20	0,06	368	0,11
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	126	0,04	147	0,05
DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA I TECHNICZNA	4 247	1,35	5 134	1,54
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADM.I DZIAŁ. WSPIERAJĄCE	4 185	1,33	4 264	1,28
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ ROZRYWKĄ I REKRAACJĄ	1	0,00	12	0,00
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	9 965	3,17	12 689	3,82
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	3 705	1,18	3 885	1,17
EDUKACJA	258	0,08	132	0,04
GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	304 603	0,10	311	0,09
HANDEL HURTOWY, DETALICZNY NAPRAWA POJ.SAMOCZ.WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	43 140	13,71	42 446	12,76
INFORMACJA I KOMUNIKACJA	92	0,03	81	0,02
OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	5 624	1,79	5 697	1,71
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	1 608	0,51	1 128	0,34
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	9 305	2,96	8 940	2,69

PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	36 938	11,74	34 996	10,52
ROLNICTWO, LESNICTWO ŁOWIECTWO I RYBACTWO	4 440	1,41	3 501	1,05
OSOBY FIZYCZNE	76 247	24,23	74 220	22,31
INNE	1 817	0,58	1 755	0,53
RAZEM:	314 638	100,00	332 623	100,00

11. Kredyty według terminów zapadalności (podział podmiotowy), wartość nominalna.

TERMIN ZAPADALNOŚCI	PODMIOT	KWOTA
Bez określonego terminu	Banki centralne	9207
	Pozostałe monetarne instytucje finansowe	73296
	Pozostałe instytucje sektora finansowego	2032
	Przedsiębiorstwa	1172
	Gospodarstwa domowe	3527
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
	Instytucje samorządowe	121
	<= 1 miesiąca	Banki centralne
Pozostałe monetarne instytucje finansowe		30419
Pozostałe instytucje sektora finansowego		
przedsiębiorstwa		3692
Gospodarstwa domowe		2007
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych		1
Instytucje rządowe szczebla centralnego		
Instytucje samorządowe		231
>1 i <= 3 miesięcy	Banki centralne	
	Pozostałe monetarne instytucje finansowe	
	Pozostałe instytucje sektora finansowego	
	przedsiębiorstwa	2996
	Gospodarstwa domowe	6704
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	1
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
	Instytucje samorządowe	1396
>3i <=6 miesięcy	Banki centralne	
	Pozostałe monetarne instytucje finansowe	
	Pozostałe instytucje sektora finansowego	
	przedsiębiorstwa	6338
	Gospodarstwa domowe	8919
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	2
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
Instytucje samorządowe	5535	
>6 i <= 1 rok	Banki centralne	

	Pozostałe monetarne instytucje finansowe	
	Pozostałe instytucje sektora finansowego	
	przeǳsiębiorstwa	9972
	Gospodarstwa domowe	20934
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	3
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
	Instytucje samorządowe	8452
>1i <=2 lat	Banki centralne	
	Pozostałe monetarne instytucje finansowe	
	Pozostałe instytucje sektora finansowego	
	przeǳsiębiorstwa	7599
	Gospodarstwa domowe	20385
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	1
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
	Instytucje samorządowe	14036
>2 i <= 5 lat	Banki centralne	
	Pozostałe monetarne instytucje finansowe	
	Pozostałe instytucje sektora finansowego	
	przeǳsiębiorstwa	14734
	Gospodarstwa domowe	35141
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
	Instytucje samorządowe	35426
>5 i <=10 lat	Banki centralne	
	Pozostałe monetarne instytucje finansowe	
	Pozostałe instytucje sektora finansowego	
	przeǳsiębiorstwa	13651
	Gospodarstwa domowe	27563
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
	Instytucje samorządowe	34399
>10 i <=20 lat	Banki centralne	
	Pozostałe monetarne instytucje finansowe	
	Pozostałe instytucje sektora finansowego	
	przeǳsiębiorstwa	4831
	Gospodarstwa domowe	18576
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
	Instytucje samorządowe	1031
>20 lat	Banki centralne	
	Pozostałe monetarne instytucje finansowe	
	Pozostałe instytucje sektora finansowego	
	przeǳsiębiorstwa	
	Gospodarstwa domowe	1328
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
	Instytucje samorządowe	1031

12. Struktura należności Banku w podziale na kategorie (bez odsetek).

W tys.zł.

Podmiot	stan na 31.12.2016 r.		stan na 31.12.2017 r.	
		wskaźnik struktury		wskaźnik struktury
sektor finansowy	181 341,00	32,27	162 120,00	26,47
sektor niefinansowy w tym:	199 931,00	35,58	201 983,00	32,99
w sytuacji normalnej	193 051,00	34,35	192 666,00	31,46
pod obserwacją	2 927,00	0,52	1 953,00	0,32
poniżej standardu	221,00	0,04	2 052,00	0,34
wątpliwe	81,00	0,01	1 410,00	0,23
stracone	3 650,00	0,65	3 901,00	0,64
razem zagrożone	3 952,00	0,7	7 364,00	1,2
Sektor Rządowy	90 000,00	16,02	140 000,00	22,86
sektor j.budż teren.	90 669,00	16,13	108 287,00	17,68
suma ogółem	561 941,00	100	612 390,00	100

13. Przeterninowanie kredytów i rezerwy celowe (wg wartości nominalnej)

Okres przeterminowania kredytów	wartość nominalna na 31.12.2017	Utworzona rezerwa	STRUKTURA
obsługiwane terminowo	281 835,00 zł	747,00 zł	90,84%
o przeterminowaniu nieprzekraczającym 30 dni	22 991,00 zł	201,00 zł	7,41%
o przeterminowaniu od 31 dni do 90 dni	1 739,00 zł	127,00 zł	0,56%
o przeterminowaniu od 91 dni do 180 dni	24,00 zł	11,00 zł	0,01%
o przeterminowaniu od 181 dni do 360 dni	194,00 zł	194,00 zł	0,06%
o przeterminowaniu przekraczającym 360 dni	3 457,00 zł	3 100,00 zł	1,12%
przeterninowane powyżej 30 dni razem	5 415,00	3 433,00	1,75%
Razem	310 241,00	4 381,00	100%

XI. Aktywa wolne od obciążeń

1. Aktywa uznaje się za obciążone, jeżeli są one przedmiotem zastawu lub jakiejkolwiek umowy mającej na celu ochronę, zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej danej transakcji, z której zakresu nie mogą zostać swobodnie wycofane.
2. Na dzień 31.12.2017 r. Bank uznawał wszystkie aktywa jako wolne od obciążeń.
3. Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń:

LP.		Wartość bilansowa w zł
1	Instrumenty udziałowe (Kapitałowe)	2 902
2	Dłużne papiery wartościowe	198 584
4	Inne aktywa	423 833
	Razem aktywa	625 319

XII. Korzystanie z ECAI

Na dzień 31.12.2017 r. Bank nie korzystał z usług zewnętrznej firmy ratingowej.

XIII. Ekspozycje na ryzyko rynkowe

1. W zakresie ryzyka rynkowego Bank wyznaczał wymóg wyłącznie na ryzyko walutowe, stosując metodę podstawową.
2. Na dzień 31 grudnia 2017 r. wymogi kapitałowe na ryzyko rynkowe Banku Spółdzielczego w Bieczu kształtowały się następująco:

LP	rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy w tys.zł.		
1	Wymóg zgodnie z art..92 ust.3 lit.b			
	ryzyko opcji	nie dotyczy		
	duże ekspozycje przekraczające limity określone w art..395-401 w zakresie, w jakim zezwala się instytucji na przekroczenie tych limitów	nie dotyczy		
		0		
2	wymóg zgodnie z art..92 ust.3 lit c			
	ryzyko walutowe	0		
	ryzyko rozliczenia	nie dotyczy		
	ryzyko cen towarów	nie dotyczy		

3. Aktywa walutowe oraz pasywa walutowe kształtowały się na poziomie 0,7 % sumy bilansowej i stanowiły o niskim ryzyku tego obszaru.

XIV. Ryzyko operacyjne.

1. Ryzyko operacyjne definiowane jest przez Bank jako możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmujące również ryzyko prawne.

2. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego wyliczany jest metodą bazowego wskaźnika, zgodnie z zasadami określonymi w art. 315-316 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r.

3. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2017 r. wynosi: 2 913 202 zł.

4. W 2017 roku Bank Spółdzielczy w Bieczu odnotował 3 zdarzenia skutkujące stratą rzeczywistą brutto w wysokości 1 223,73 zł. Zestawienie strat/kosztów rzeczywistych brutto za rok 2017 w podziale na Rodzaje zdarzeń i kategorie w ramach rodzajów zdarzeń podane są w poniższej tabeli.

Kategorie ryzyka		Ilość	wielkość straty w zł
1. Oszustwo wewnętrzne -	1. Działania nieuprawnione		
	2. Kradzież i oszustwo		
2. Oszustwo zewnętrzne –	2. Kradzież i oszustwo		
	2. Bezpieczeństwo systemów.		
3. Praktyka kadrowa i bezpieczeństwo pracy -	1. Stosunki pracownicze		
	2. Bezpieczeństwo środowiska pracy		
	3. Podziały i dyskryminacja		
4. Klienci, produkty i praktyka biznesowa -	1. Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	1	176,00
	2. Niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe		
	3. Wady produktów		
	4. Klasyfikacja klienta i ekspozycje		

	5. Usługi doradcze		
5. Uszkodzenia aktywów	Kłęski żywiołowe i inne zdarzenia.		
6. Zakłócenia działalności i błędy systemów	Systemy		
7. Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami	1. Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	2	1 047,73
	2. Monitorowanie i sprawozdawczość		
	3. Dokumentacja dotycząca klienta		
	4. Zarządzanie rachunkami klientów		
	5. Uczestnicy procesów nie będący klientami banku (np. izby rozliczeniowe)		
	6. Sprzedawcy i dostawcy		
Razem		3	1 223,73

5. W ramach procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, Bank podejmował następujące działania mające na celu ograniczenie ryzyka operacyjnego:

- 1) działania prewencyjne, związane z identyfikacją i monitoringiem ryzyka prowadzonej operacji, rozpoznawaniem i zapobieganiem powstawaniu zdarzeń ryzyka operacyjnego w trakcie codziennej działalności, a także zapewnienie identyfikacji i oceny ryzyka przed podjęciem istotnych decyzji związanych z wdrożeniem nowych produktów, procesów, systemów;
- 2) niwelowanie skutków zaistniałych zdarzeń poprzez przygotowanie odpowiednich procedur reagowania pracowników Banku na wypadek zajścia zdarzeń ryzyka operacyjnego, a także poprzez dokonanie przeniesienia ryzyka na inne podmioty w przypadku opłacalności i dostępności takiej metody dla danego rodzaju ryzyka;
- 3) stosowanie ubezpieczeń;
- 4) tworzenie planów awaryjnych zachowania ciągłości działania;
- 5) okresowa weryfikacja procedur obowiązujących w Banku.

6. W ramach zarządzania ryzykiem operacyjnym w 2017 r wykonana została samoocena ryzyka operacyjnego. Wyniki samooceny ryzyka wskazują na możliwość wystąpienia podwyższonego poziomu ryzyka w obszarze zagrożenia cyberprzestępcstwami. W związku z tym Bank podjął środki zaradcze w postaci:

- uświadomienia pracowników i klientów o zagrożeniach cyberatakami poprzez komunikaty na stronie internetowej Banku oraz szkolenia pracowników;
- wprowadzenie limitów oraz innych ograniczeń w wykonywaniu transakcji za pośrednictwem

bankowości elektronicznej.

7. W trakcie 2017 roku nie stwierdzono istotnego podwyższenia poziomu ryzyka operacyjnego obciążającego Bank. Zarówno straty poniesione przez Bank jak i straty, które udało się odwrócić (potencjalne) pozostają na poziomie nie stwarzającym istotnych zagrożeń dla sytuacji finansowej Banku. Ryzyko operacyjne utrzymuje się na akceptowalnym poziomie i profil ryzyka nie uległ zmianie, w związku z czym poziom ryzyka został oceniony jako niski.

Nie wystąpiły zdarzenia znaczące, mogące wpłynąć na utratę reputacji Banku.

Skala działalności Banku nie uległa istotnej zmianie w stosunku do poprzednich okresów.

Bank wspiera realizację procesów biznesowych i zarządzania ryzykiem poprzez stosowanie systemów informatycznych. Automatyzacja czynności zmniejsza ryzyko narażenia Banku na ryzyko czynnika ludzkiego, jednocześnie powodując zależność od systemów informatycznych. Do zarządzania ryzykami związanymi z bezpieczeństwem informacji, w tym również związanymi z bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego, w Banku stosuje się zdefiniowaną i powtarzalną metodologię szacowania ryzyka, uwzględniającą wszystkie aktywa informacyjne, zagrożenia dla tych aktywów, występujące i zdefiniowane podatności oraz skutki naruszenia bezpieczeństwa aktywów.

XV. Ryzyko stopy procentowej.

1. Ryzyko stopy procentowej to niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian stóp rynkowych na prognozowany wynik finansowy i sytuację finansową Banku.

2. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej ma na celu ograniczenie wpływu zmian rynkowych stóp procentowych na wynik finansowy Banku i na wartość kapitału wewnętrznego.

3. W Banku są identyfikowane następujące rodzaje w/w ryzyka:

1) ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania – wyraża się w zagrożeniu przychodów Banku, przede wszystkim odsetkowych, w sytuacji niekorzystnych zmian stóp procentowych lub istotnej zmiany struktury przeszacowania pozycji w bilansie, powodującej zmiany w wyniku odsetkowym,

2) ryzyko bazowe – wynika z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp procentowych instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe, w przypadku gdy ich przeszacowanie następuje w tych samych okresach.

3) ryzyko krzywej dochodowości – ryzyko polegające na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi danego rynku lub indeksu odnoszącymi się do różnych terminów, które może przyczynić się do nasilenia efektu niedopasowania terminów przeszacowania.

4) ryzyko opcji klienta – ryzyko wynikające z wpisanych w produkty oferowane przez Bank praw klienta do wcześniejszej spłaty zobowiązań lub należności.

4. Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej:

1) Utrzymanie zmienności wyniku odsetkowego w granicach nie zagrażających realizacji planu finansowego i adekwatności kapitałowej,

2) Utrzymanie profilu ryzyka stopy procentowej w Banku na poziomie nie wyższym niż akceptowany,

3) Konsekwentne budowanie wizerunku Banku jako profesjonalnego i aktywnego uczestnika rynku międzybankowego,

4) Prowadzenie działań mających na celu zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej w ramach zarządzania aktywami i pasywami Banku.

5. Bank dokonywał pomiaru ryzyka stopy procentowej poprzez sporządzenie::

1) *Raportu luki terminów przeszacowania stopy procentowej*, umożliwiającego określenie wielkości i charakteru niedopasowania (luki) pozycji aktywów i pasywów wrażliwych Banku na zmianę stopy procentowej w poszczególnych terminach przeszacowania,

2) *Raportu luki ryzyka bazowego*, umożliwiającego określenie wielkości i charakteru niedopasowania (luki) pozycji aktywów i pasywów wrażliwych w poszczególnych terminach przeszacowania w podziale na poszczególne stawki bazowe, od których uzależnione jest oprocentowanie produktów/instrumentów finansowych,

3) *Raportu ryzyka opcji klienta*, umożliwiającego określenie względnych wielkości informujących o skali wykorzystania przez klienta prawa opcji do wcześniejszej spłaty kredytu oraz opcji wypłaty lokaty przed terminem umownym.

4) *Symulacji wpływu zmian rynkowych stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku* przy faktycznej strukturze aktywów i pasywów wrażliwych,

5) *Analizy testów warunków skrajnych* przy faktycznej strukturze aktywów i pasywów wrażliwych Banku₁,

6) *Analizy marży odsetkowej* zgodnej z metodologią stosowaną przez KNF w cyklicznych raportach wskaźników ekonomiczno-finansowych (RWEF).

6. Ryzyko opcji klienta wyrażone wskaźnikiem zerwanych depozytów na poziomie 0,48 % ocenia Bank jako niskie.

7. Bank w okresach kwartalnych monitoruje i raportuje stopień wykorzystania obowiązujących limitów, ilość oraz wielkość ich przekroczeń.

8. Na dzień 31 grudnia 2017 r. Bank wykazywał dodatkowy wymóg kapitałowy w wysokości 76 tys. zł.

9. Zmiana wyniku odsetkowego w sytuacjach szokowych przedstawia poniżej tabela:

LP	treść	200 pb	100 pb
1.	Oszacowana zmiana wyniku odsetkowego przy wzroście stóp procentowych	2 612,25	1 306,13
2.	oszacowana zmiana wyniku odsetkowego przy spadku stóp procentowych	(-) 5 713,53	(-) 2 944,27

XVI. Ryzyko płynności

1. Ryzyko płynności definiowane jest jako zagrożenie utrzymania zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania wszelkich zobowiązań Banku.

2. Celem zarządzania płynnością finansową w Banku jest:

1) utrzymanie płynności bieżącej Banku;

2) pełne zabezpieczenie płynności płatniczej, minimalizacja ryzyka utraty płynności w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami finansowymi;

3) utrzymywanie nadzorczych miar płynności krótkoterminowej i długoterminowej, wynikających z obowiązujących przepisów;

4) Indywidualne utrzymywanie LCR na poziomie 100%

5) zwiększenie potencjału operacyjnego na rynku międzybankowym, w celu efektywnego zarządzania kapitałem i płynnością Banku, w tym zapobiegania stratom w wyniku ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z utrzymaniem płynności oraz wykorzystania możliwości osiągnięcia zysku w ramach przyjętych założeń i limitów;

6) dokonywania zasileń i odprowadzeni gotówki.

3. Identyfikuje się następujące, główne dla Banku źródła ryzyka utraty płynności:

1) nadmierne niedopasowanie terminów zapadalności/wymagalności aktywów i pasywów,

2) ryzyko związane z brakiem środków po stronie aktywnej bilansu:

a) brak środków na rachunku bieżącym,

b) brak dostatecznego zapasu gotówki,

c) niedotrzymanie terminu spłaty kredytów,

d) braku możliwości zbycia aktywów płynnych.

3) ryzyko związane z koniecznością dokonania nagłych wypłat po stronie pasywnej bilansu:

a) ryzyko nietypowego zachowania się posiadaczy środków na rachunkach bieżących,

b) ryzyko nietypowego zachowania się posiadaczy środków na depozytach terminowych,

4) ryzyko związane ze zdolnością pozyskiwania przez Bank depozytów i finansowania zewnętrznego,

5) ryzyko wynikające z realizacji udzielonych zobowiązań pozabilansowych,

6) inne ryzyka, w tym: ryzyko kredytowe, ryzyko stopy procentowej, ryzyko

4. Metody pomiaru i monitorowania ryzyka płynności w Banku:

1) Badanie stabilności bazy depozytowej,

2) Badanie struktury pasywów i aktywów,

3) analiza luki płynności,

4) analiza i prognozowanie stanu środków,

5) analiza wskaźników ekonomicznych,

5. Zarządzanie płynnością objęte jest systemem mechanizmów kontrolnych uwzględniających wszystkie elementy tego procesu, a zwłaszcza ocenę przyjętych narzędzi pomiaru, ocenę realizacji polityki Banku, system kompetencji i odpowiedzialności, mechanizmy informacyjno-sprawozdawcze stosowane na poszczególnych szczeblach zarządzania.

6. Bank określa scenariusze wystąpienia sytuacji kryzysowej, związanej z zagrożeniem utraty płynności, obrazujące możliwość ustalenia maksymalnego okresu obsługi klientów Banku.

7. Pomiarem ryzyka, monitorowaniem płynności oraz kontrolą przestrzegania limitów zajmuje się Komórka monitorująca, która cyklicznie zbiera i przetwarza dane z systemu informatycznego, oraz odpowiednich komórek i jednostek organizacyjnych Banku.

8. Bank w celu całościowego monitorowania wielkości ryzyka płynności, na jakie narażony jest Bank – oprócz standardowego monitorowania wszystkich wewnętrznych limitów dotyczących płynności – przeprowadza okresowo testy warunków skrajnych. Badanie polega na poszukiwaniu sytuacji, w których mogą zostać przekroczone nadzorcze miary płynności oraz minimalny wymóg dotyczący pokrycia płynności wynikający z CRR.

9. Poniższa tabela zawiera informacje na temat wielkości współczynników nadzorczych miar płynności.

		Wartość minimalna	Wartość bilansowa (średnia) (w tys.zł/%)
M1	Luka płynności krótkoterminowej	0	210 836
M2	Współczynnik płynności krótkoterminowej	1	3,59
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	1	2,66
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1	1,73

10. Raport luki urealnionej:

termin realizacji	należności	zobowiązania	luka	luka skumulow.	wskaźnik skumulowany płynności
do 7 dni	119 723	77 940	41 783	41 783	1,54
od 7 dni do 1 m	51 615	2 839	48 776	90 559	2,12
od 1 do 3 m	10 489	3 897	6 592	97 151	2,15
od 3 do 6 m	13 347	5 600	7 748	104 899	2,16
od 6 m do 1 r	22 771	1 693	21 077	125 976	2,37
od 1 r do 2lat	96 506	50 428	46 078	172 054	0,72
od 2 do 5 lat	114 237	126 393	-12 155	159 899	0,61
od 5 do 10 lat	132 048	167 935	-35 887	124 012	0,51
od 10 do 20 lat	48 683	158 582	-109 899	14 113	0,30
pow.20 lat	15 395	58 087	-42 692	-28 579	0,27

Dla przedziałów do 1 roku włącznie wartość luki skumulowanej liczona jest od początku przedziałów zapadalności/wymagalności, natomiast dla przedziałów powyżej 1 roku wyznaczana jest od ostatnich przedziałów wymagalności/zapadalności.

XVII. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym.

- Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. Bank posiadał ekspozycje kapitałowe w całości klasyfikowane do portfela bankowego.
- Na dzień 31 grudnia 2017 r. Bank posiadał akcje Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. w kwocie 2 900 000,25 zł.
- Na dzień 31 grudnia 2017 r. Bank posiadał udziały SOZ BPS w kwocie 2 000,- zł
- Bank stosował metody wyceny papierów kapitałowych zgodnie z Ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (Dz.U. z 2013 r.poz.330).
Zgodnie z obowiązującą regulacją udziały w innych jednostkach oraz inne inwestycje zaliczone do aktywów trwałych wyceniane były według ceny nabycia, pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.
- Bank nie posiadał ekspozycji z tytułu instrumentów będących przedmiotem obrotu giełdowego.
- W Banku nie wystąpiły zrealizowane zyski lub straty z tytułu sprzedaży i likwidacji oraz niezrealizowane zyski lub straty z aktualizacji wyceny oraz wszelkie takie kwoty ujęte w funduszach własnych.
- W 2017 roku Bank dokonał zmian zasad rachunkowości w zakresie przychodów zastrzeżonych,

XVIII. Ekspozycje na pozycje sekurytyzacyjne

Na dzień 31 grudnia 2017 r. Bank nie posiadał ekspozycji na pozycje sekurytyzacyjne.

XIX. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń.

1. Bank przyjął Politykę wynagrodzeń w Banku Spółdzielczym w Bieczu uchwałą Zarządu Nr 52/Z/2017 z dnia 27.12.2017 r., zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą uchwałą Nr 5/RN/2018 z dnia 28.03.2018 r.

2. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń została opracowana w oparciu o:

1) ustawę z dnia 26 czerwca 1997 – Prawo Bankowe (Dz.U. z 2016 r. poz.1988, ze zm.)

2) ustawę z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r., poz. 1666 ze zm.),

3) Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (zwanego dalej Rozporządzeniem);

4) rozporządzenie delegowane Komisji (UE) Nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych w odniesieniu do kryteriów jakościowych i właściwych kryteriów ilościowych ustalania kategorii pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji (Dz. Urz. UE L167 z 06.06.2014 r.).

3. Wysokość wynagrodzenia dla Członków Zarządu ustala Rada Nadzorczą, dla pozostałych pracowników objętych polityką Zarząd Banku.

4. Wynagrodzenie osób zajmujących stanowiska istotne składa się z wynagrodzenia pieniężnego stałego oraz wynagrodzenia zmiennego zgodnie z Regulaminem wynagradzania pracowników.

5. Do zmiennych składników wynagrodzeń, do których ma zastosowanie Polityka w Banku zalicza się wyłącznie nagrody. Nagrody przyznawane są za okresy miesięczne.

6. Uwzględniając specyfikę funkcjonowania Banku, konieczność utrzymania prawidłowego poziomu kapitałów a także biorąc pod uwagę zasadę proporcjonalności w odniesieniu do każdej osoby objętej Polityką każdorazowo przy ustalaniu wysokości średniomiesięcznych zmiennych składników wynagrodzeń przyjmuje się że:

1) ich kwota nie może być wyższa niż 50 % średniomiesięcznego najwyższego wynagrodzenia stałego w Banku oraz

2) stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia danego pracownika nie może przekraczać 100%,

Tak obliczone zmienne składniki wynagrodzeń wypłacane są w całości gotówkowo po przyznaniu. Nie dopuszcza się możliwości przekraczania w/w określonych progów.

7. Wartość wynagrodzeń Członków Zarządu za 2017 rok wyniosła 517 160,66 zł.
8. W 2017 roku przyznane zmienne składniki wynagrodzeń nie podlegały odroczeniu w czasie.

XX. Dźwignia finansowa

1. Wskaźnik dźwigni finansowej oznacza względną – w stosunku do funduszy własnych Banku – wielkość posiadanych przez Bank aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji Banku.
2. Wskaźnik dźwigni Bank obliczał jako miarę kapitału Tier I Banku podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej.
3. Kształtowanie się wartości dźwigni finansowej przedstawia poniższa tabela:

		Wartość	Wskaźnik (średnia arytmetyczna) %
W pełni wprowadzona definicja	Fundusze Tier I skorygowane o wart.niemat.i prawne, przekroczenie 10% Tier I przez zaangażowanie kapitałowe w sektor finansowy/sumę wartości bilansowej aktywów i nominalnej zobow.pozabilans.	36 370 685/ 634 402 264	5,73
Definicja przejściowa	Fundusze Tier I/sumę wartości bilansowej aktywów i nominalnej zobowiązań pozabilansowych	34 787 556/ 634 402 264	5,48

XXI. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego

Na dzień 31 grudnia 2017 r. Bank nie stosował wewnętrznych ratingów w odniesieniu do ryzyka kredytowego.

XXII. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego

1. Bank nie stosował kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych.
2. Bank definiuje zabezpieczenia kredytowe jako czynności prawne stanowiące ograniczenie ryzyka kredytowego związanego z odzyskaniem kwot zaangażowań przez klienta . Bank akceptuje zabezpieczenia standardowe, rzeczowe i osobiste zdefiniowane i uregulowane w przepisach powszechnie obowiązujących.
3. W zależności od produktu, pomiaru ryzyka kontrahenta i wielkości zaangażowania Banku stosuje następujące rodzaje zabezpieczenia:
  - 1) hipoteka,
  - 2) blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym,
  - 3) gwarancja,
  - 4) sądowy zastaw rejestrowy,
  - 5) cesja,
  - 6) poręczenie wg prawa cywilnego,
  - 7) poręczenie wg prawa wekslowego,
  - 8) weksel in blanco.
  - 9) Przewłaszczenie własności rzeczy ruchomych lub papierów wartościowych.
4. Bank ustala formę zabezpieczenia w porozumieniu z wnioskodawcą, biorąc pod uwagę:
  - 1) typowe oraz indywidualne ryzyko związane z zawarciem umowy z wnioskodawcą, w tym:
    - a) sytuację finansową i gospodarczą wnioskodawcy,
    - b) ryzyko branży,
    - c) status prawny wnioskodawcy,
    - d) przebieg dotychczasowej współpracy z Bankiem lub opinie banków, z którymi wnioskodawca dotychczas współpracował.
    - e) rodzaj i wysokość wierzytelności oraz okres jej realizacji (np. okres kredytowania),
  - 2) cechy danego zabezpieczenia wynikające z przepisów ogólnych i wewnętrznych Banku (np. sposób ustanowienia zabezpieczenia, przesłanki i zakres odpowiedzialności wynikającej z zabezpieczenia, sposób realizacji uprawnień Banku), w tym :
    - a) realną możliwość zaspokojenia roszczeń Banku w możliwie najkrótszym czasie z przyjętego zabezpieczenia, płynność zabezpieczenia,
    - b) istniejące już obciążenia na rzeczy mającej stanowić przedmiot zabezpieczenia, w przypadku zabezpieczeń rzeczowych oraz sytuację finansową i gospodarczą osoby zobowiązującej się za wnioskodawcę oraz jej powiązania personalne i kapitałowe z innymi podmiotami, w przypadku zabezpieczeń osobistych,
    - c) możliwość pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych na należności Banku, na zasadach określonych w przepisach w sprawie tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz w aktualnych przepisach wewnętrznych Banku w tym zakresie.
  - 3) przewidywany nakład pracy Banku oraz koszt ustanowienia zabezpieczenia.
5. Wartość przyjmowanego przez Bank zabezpieczenia uzależniona jest od oceny zdolności kredytowej wnioskodawcy dokonanej w oparciu o obowiązujące w Banku procedury.

Przedmiot i wartość prawnego zabezpieczenia wierzytelności podlega monitoringowi i ocenie w trakcie trwania umowy.

6. Bank stosuje pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16.12.2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2006 z późn. zmianami).

7. Wartość zabezpieczeń na dzień 31.12.2017 r. kształtowała się następująco:

LP	RODZAJ ZABEZPIECZENIA	WARTOŚĆ
1.	Weksle	128 548
2.	Hipoteki	121 081
3.	Zastaw rejestrowy	11 633
4.	Przeniesienie własności	11 887
5.	Cesja	206
6.	Poręczenia	22 414
7.	Blokada środków	1 003
8.	Przelew wierzytelności	1 718
9.	Poręczenia osób prawnych	144

XXIII. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego

Na dzień 31 grudnia 2017 r. Bank nie stosował zaawansowanych metod pomiaru ryzyka operacyjnego.

XXIV. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego

Na dzień 31 grudnia 2017 r. Bank nie stosował wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

XXV. Podstawowe wskaźniki finansowe Banku , stan na 31 grudnia 2017 r.

LP	Podstawowe wskaźniki finansowe	Poziom wskaźnika (%)
1.	ROE netto	7,13
2.	ROA netto	0,40
3.	Marża odsetkowa	2,74
4.	Wskaźnik C/I	74,13
5.	Wskaźnik orezerwowania portfela zagrożonego	66,24
6.	Kredyty zagrożone netto/kapitał ogółem	5,20

XXVI. Oświadczenie Zarządu Banku

Zarząd Banku Spółdzielczego w Bieczu niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Informacji podlegającej ujawnieniu są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Biecz, dnia 25.07.2018 r.

Ryszard Szetela – Prezes Zarządu .....

Edward Knybel – Wiceprezes Zarządu .....

Tomasz Urbański – Wiceprezes Zarządu .....

Marek Stój – Członek Zarządu .....

Robert Wojakowicz – Członek Zarządu .....